

There are no translations available.

Петришин Л.

Журналіст

м. Нікополь, Україна

Фото: Фельдман О.О.

«Не можна допустити, щоб героями називали тих людей, які вбивали безневинних»

Поблизу с. Кірово (Нікопольський район, Україна) відкрили пам'ятник євреям, загиблим в роки Великої Вітчизняної війни.

«У березні 1942 року більше двохсот людей похилого віку, жінок і дітей німці і поліцаї усадили у вози і відвезли за село. Там вже була вирита глибока яма. Розстрілювали людей впритул, прагнули цілитися в голову - вже після війни розповідали селяни. Не всі вмирили відразу. Хтось кричав від болю, хтось намагався вибратися з купи тіл, хтось завмер, розуміючи, що нелюди добиватимуть. Так і закопували - мертвих з живими. А коли закопали, земля стала червоною - кров вийшла назовні».

На гранітній плиті написано: «Співвітчизники! Схиліть голову! На цьому місці поховані наші земляки-євреї, закатовані німецько-фашистськими загарбниками та їх місцевими поплічниками у березні 1942 року. Пам'ятаємо і сумуємо. Кіровська сільська рада і Нікопольська єврейська громада».

У 1990 році, завдяки старанням жителів села і колишнього сільського голови Антона Зінчука, на цьому місці був встановлений пам'ятник. Металевий. Ради декількох гривень, люди, у яких немає в душі нічого святого, вирізували його і здали на металобрухт.

Напевно, вандалізм і фашизм - одного поля ягода. Чим ці «металісти» кращі за поліцаїв, що розстрілювали людей, своїх односельців? За гроші, за пляшку горілки, за рабський ковток повітря вони зробили б те ж саме у наш час. Хіба не так?

- Це свята для нас земля, оскільки тут лежать наші предки, безневинно убиті, - сказав на відкритті пам'ятника генеральний директор ПНЦ «Трубосталь», голова Нікопольської єврейської общини Олександр Фельдман. - Тут по району у нас багато маленьких Бабиних Ярів. Ми знайшли співчуття і активну підтримку у керівництва району, Кіровського сільської ради, у жителів довколишніх сіл. Росіяни, українці, євреї - люди різних національностей сьогодні схиляють голови в пам'ять жертв фашизму. Це шосте братське поховання, про яке відомо в цьому районі. Ми і далі продовжимо пошукову роботу, встановимо нові пам'ятники на місцях трагедії. Ми це робимо для наших нащадків, для того, щоб страшні сторінки історії не повторилися.

Олександр Фельдман

Серед присутніх було багато людей, для яких сьогоднішня подія, - не тільки дань пошани, а і душевна гіркота по рідних.

У 10 кілометрах від пам'ятника, біля с. Лукієвка, були живцем закопані бабуся і дідусь підводника у відставці Олександра Таратури. Він сказав:

- Мені хочеться пригадати Надію Іванівну Бобкову, якої, на жаль, сьогодні вже немає з нами. У той час вона була дитиною і пам'ятала, як вона з іншими дітьми прибігли сюди після розстрілу, і жажнулися від того, що земля, за її словами, в буквальному розумінні ворушилася, бо ті, що залишилися в живих намагалися вибратися назовні. «Я не заспокоюся, поки не розповім вам про це, поки на цьому місці не буде встановлено пам'ятник», - сказала вона нам. - А я, у свою чергу, хочу сказати величезне спасибі жителям сел Кірово та Чкалово, які доглядають за пам'ятниками. Коли ми 9 Травня приїхали у с. Чкалово, то побачили біля двох пам'ятників загиблим євреям пасочки та стаканчики з горілкою.

На щастя, ще залишилися в живих ті, хто пам'ятає той страшний час.

- Раніше тут був Сталіндорфський район, в селах мешкало багато євреїв, - розповів ветеран війни і праці, житель с. Кірово Іван Засядьвовк. - Жили дружно, допомагали один одному, робили загальну справу. І в 1941 році, коли прийшли німці, люди з жахом дізнавалися, що євреїв почали винищувати, причому навіть дітей. Розстрілювали в піщаних кар'єрах, біля 24-го селища є братська могила. Пам'ятаю, що чоловіків-євреїв примусили будувати дорогу, потім їх теж розстріляли. У одному з сел жінок і дітей переселили в один великий корівник, а потім вивезли і розстріляли поблизу с. Покровське. Пізно кинулися згадувати цих людей. Ми чомусь при радянській владі відразу стали пам'ятники, монументи воїнам-переможцям зводити, а про безневинно вбитих простих селян, забули...

~~... (unreadable text) ...~~

[Народна думка: Вікторія і діалог Бєлішова з О.Б. історію Нікопольщини в'язкове](#)